

בס"ד. משיחת ש"פ שמיני, מבה"ח וער"ח אייר ה'תנש"א.

תרגום מאידית

שמתחילים לומר⁶ וללמוד⁷ פרקי אבות בשנה זו (בשבתות שבין פסח ועצרת⁸), מתחיל עם "משה קיבל תורה מסיני כו"⁹.

(ב) השבת האחרונה של חודש ניסן השנה (שנת אראנו נפלאות), ועוד יותר – הסיום של חודש ניסן ("הכל הולך אחר החיתום"¹⁰), כיון ששבת זו היא ערב ראש חודש אייר¹¹, "מחר חודש".

(ג) הסיום של השבוע השלם השני של ספירת העומר ("ארבעה עשר יום שהם שני שבועות לעומר"), כפי מעלת הקביעות דשנה זו, שספירת העומר מתחילה "ממחרת השבת"¹² כפשוטו (כיון שיום הראשון של פסח חל בשבת), שזה פועל עילוי בענין ותמימות דספירת העומר – ככתוב במדרש¹³: "שבע

א. השבת סיימו בפעם השמינית לקרוא את פרשת שמיני השנה – כפי שהודגש כבר כמ"פ בשבועות האחרונים, שהשנה קוראים את פרשת שמיני ("ויהי ביום השמיני") שמונה פעמים¹, שבוה יש מעלה – כפתגם הידוע²: שמיני שמונה שמינה – שנה שקוראים בה (פרשת) שמיני, שמונה – פעמים, תהי' שמינה, שנה "שמינה" מליאה בגשמיית וברוחנית.

שזה מתאים עם כללות פעולת שנה זו – שבנ"י נתנו לה את הסימן והשם "הי' תהא שנת נפלאות אראנו" – שנה שמסתמנת בזה שהיא "שמינה" ומליאה עם נסים ונפלאות מהקב"ה שקורים לעיני כולם, (גם) כהכנה לנסים ונפלאות של הגאולה האמיתית והשלימה שבאה תיכף ומיד ממש, "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות"³ – כמדובר וכמודגש פעמים רבות במשך השנה, ובפרט בחודש ניסן, מלשון נס⁴ ו"נסי נסים"⁵.

נוסף על כך, שבת זו היא גם:

(א) שבת הראשונה אחרי פסח,

(6) כמ"ש אדה"ז בסידורו (במקומו) "נוהגין לומר פרקי אבות". ועד"ז הוא באבודרהם סוף סדר ימי העומר ("לקרות"). ועוד. וכ"ה הלשון ("לומר") בטורא"ח סרצ"ב (בנוגע לאמירת פרק"א בכל שבת).

(7) ראה ספר הפרדס לרש"י (בפירושו התפלות). סידור רע"ג (בנוגע לכל שבת).

(8) אבודרהם וסידור אדה"ז שם. ועוד – נסמן בספר "בין פסח לשבועות" פרק ה סכ"ח סק"ב (ע' קנט). – "ויש נוהגין כך כל שבתות הקיץ" – סידור אדה"ז שם. ועוד – נסמן בספר הנ"ל של סק"א (ס"ע קנח).

(9) אבות פ"א מ"א.

(10) ברכות יב, א.

(11) שמוה מובן, דגם יום המחרת (א' דר"ח), עם היותו נמנה ליום ה' דחודש ניסן (ראה שר"ע אה"ע סק"ו ס"ו) – שייך (גם) לחודש אייר.

(12) אמור כג, טו.

(13) פסדר"כ פ"ח. פס"ר פ"ח. קה"ר פ"א, ג. ראב"ן ספ"ו. ראבי"ה פסחים סתקכ"ו. רוקח סרצ"ה (הובא במ"כ לקה"ר שם). – וראה בארוכה לקו"ש ח"ב ע' 96 ואילך. חכ"ב ע' 145. שיחת אחש"פ שנה זו ס"ב (ע' 89) ואילך.

(1) במנחת שבת הגדול, בשני והמישי בשבוע שלפני חג הפסח, במנחת שבת דיום ראשון דחג הפסח, ובמנחת שבת דאחרון של פסח, ובשני והמישי שלאחרי הפסח, ובשבת זו.

(2) ראה גם לקו"ש ח"ז ע' 297. ספר השיחות תשמ"ח ח"ב ע' 395. ע' 413 ואילך.

(3) מיכה ז, טו.

(4) ראה מדרש לקח טוב עה"פ בא יב, ב: ניסן שבו נעשו נסים לישראל. וראה ברכות נו, א ובפרש"י שם.

(5) ברכות נו, רע"א ובפרש"י וחדא"ג מהרש"א שם.

קריאת פ' שמיני שמונה פעמים אךן מוסיפה הדגשה בענין של "שמונה" (שמינה), אבל מלשון הפתגם משמע, (שבשנה של) "שמיני שמונה" (קוראים שמיני שמונה פעמים) יש בה חידוש לגבי שאר השנים (לא רק תוספת הדגשה) – (שדוקא השנה הזאת תהי') "שמינה"¹⁹.

ג. ויש לומר הביאור בזה:

תוכנו העילוי המיוחד של "ויהי ביום השמיני" (יום "שמיני למילואים"²⁰), הוא בכך שביום זה התחילה השראת השכינה במשכן – "היום ה' נראה אליכם, להשרות שכינתו במעשה ידיכם"²¹, עד ש"וירא כל העם וירונו ויפלו על פניהם"²².

והכח ע"ז בא (גם) עי"ז שהי' זה ביום השמיני²³:

עניני העולם (גם שלימות העולם) מסודרים במספר שבע. העולם נברא בשבעת ימי בראשית (ששת ימי הבריאה, ושבת שהכניסה מנוחה בעולם²⁴, שלימות הבריאה) – שבעת

שבתות תמימות תהיינה¹², אימתי הן תמימות. . כשיבוא פסח בשבת ויתחילו לספור במוצאי שבת, שאז השבתות הן תמימות", "שמתחילות באחד בשבת ומסיימות בשבת"¹⁴.

וכיון שבקביעות שנה זו באים יחד כל הענינים בשבת זו – (א) קריאת שמיני בפעם השמינית, (ב) מחר חודש, (ג) סיום שבוע השני דספירת העומר, (ד) התחלת אמירת ולימוד פרקי אבות – צריך לומר (כיון שהכל הוא בהשגחה פרטית¹⁵) שיש ביניהם שייכות, ועוד ועיקר – שייכות עם הענין ד"אראנו נפלאות". וכדלקמן.

ב. העילוי של "שמיני שמונה שמינה" – דורש הסברה:

"שמיני" הוא (גם) מלשון שומן (כידוע הפירוש¹⁶ ב"ביום השמיני עצרת"¹⁷). ובהיותה פרשה בתורה, שממנה נמשכת הוראה ונתינת כח על כל השנה, מובן, שמקריאת פ' שמיני (אפילו פעם אחת) נמשך "שמינה" (שומן) על כל השנה.

נשאלת השאלה: מכיון ש"שמיני" עצמו ענינו שומן – איזה חידוש עיקרי נוסף בזה ע"י מספר הקריאות (אותה פרשה ואותו ענין של) שמיני שמונה פעמים¹⁸, שדוקא אז אומרים שתהי' שנה "שמינה"?!

19) אלא שענין זה נמשך (לא רק בחדשי שנה זו, עד פ' שמיני דשנה הבאה, אלא) גם בשנים שלאח"ז, עד לפעם הבאה שתבוא קביעות שקורין שמיני שמונה (ואז, תהי' ההמשכה באופן נעלה עוד יותר כו'). וע"ד המבואר בלקו"ת (ברכה צח, ב) ש"מכל רגל ויו"ט הי' נמשך.. עד הרגל הבא לאחרי".

20) פרש"י ריש פרשתנו.

21) פרשתנו ט, ד ובפרש"י.

22) שם, כד.

23) בהבא להלן ראה כלי יקר ריש פרשתנו. שו"ת הרשב"א ח"א ס"ט – הובאו ונתבארו בד"ה ויהי ביום השמיני תרע"ח (ע' רסט ואילך). תש"ד (ע' 191 ואילך). תש"ה (ע' 167 ואילך). ועוד. וראה גם לקו"ש ח"ז ע' 93 ואילך. מכתב י"א ניסן שנה זו. (לעיל ע' 10) ועוד.

24) כמאד"ל "מה הי' העולם חסר מנוחה באת שבת באת מנוחה" (פרש"י בראשית ב, ב). פרש"י מגילה ט, א (ד"ה ויכל). וראה ב"ר פ"י, ט ובמ"כ שם).

14) פרש"י ד"ה חמשים יום – מנחות סה, ריש ע"ב.

15) כש"ט הוספות סקי"ט ואילך. וש"נ.

16) לקר"א לה"מ סי' רס (סה, סע"ב). או"ת לה"מ מ' צה, ב. אוה"ת שמע"צ ע' אתתח. סה"מ תרצ"ו ע' 41. וש"נ.

17) פינחס כט, לה.

18) היינו: באם היו קורין פרשה אחרת ח' פעמים – הי' בזה החידוש של שמונה (שומן), אבל בפ' שמיני הרי הענין דשומן הוא התוכן של פרשה זו (שמיני) עצמה.

בפנימיות; נעשה החיבור דבלי גבול וגבול.

[ויתירה מזו: סדר העבודה בזה הוא מלמטה למעלה, שמהמדידה והגבלה העולם, מגיעים גם לקליטת ה)אור שלמעלה מגדרי העולם, כדלקמן ס"ו].
וזהו תוכן החידוש דגילוי האלקות במשכן ומקדש [ובתכלית השלימות – כפי שיהי' בבית המקדש השלישין] – כפי שנפעל "ביום השמיני" – (ועשו לי מקדש) ושכנתי בתוכם²⁵, השראת וגילוי השכינה, שלמעלה מגדרי העולם ("לי"), במשכן הגשמי, ב"מעשה ידיכם". ומהמשכן ה"ז נמשך בכל העולם (ממנו אורה יוצאה לכל העולם²⁷).

וכפי שהי' בגלוי בארון (שהוא "עיקר החפץ במשכן"²⁸) – ש"מקום ארון אינו מן המדה"²⁹: אע"פ שהארון (שבו היו מונחים שני לוחות הברית³⁰, הכוללים כל התורה כולה, שאורייתא וקוב"ה כולא חד³¹) הוא למעלה ממדידה והגבלה, "אינו מן המדה", מ"מ הי' למקום הארון מדה מסויימת ("אמתיים וחצי ארכו גו"³²), והמקום הי' "אינו מן המדה" – המעלה דבלי גבול ביחד עם המעלה דגבול (שיכול להתפס בגדרי התחתון).

ועד"ז הרי זה מתבטא בעבודתו של יהודי: בכללות ישנם שני אופני וסדרי

ימי ההיקף, שבהם מסודרים זמן העולם וכללות סדר השתלשלות (שבעת ימי הבנין, שבע מדות), כיון שמספר שבעה מורה על האור האלקי שמתלבש בכריאה; "שמיני" מורה על האור האלקי שלמעלה מהתלבשות בעולם, בחי' שומר את ההיקף שלמעלה מסדר השתלשלות.

ולכן "ביום השמיני" היתה השראת השכינה במשכן: הגם שאף לפני זה היו ריבוי פרטי עבודות בשבעת ימי המילואים, אעפ"כ הי' זה קשור עם גילוי אלקות שהוא בערך להבריאה, לא הי' בזה הענין לפעול את ה"ושכנתי בתוכם"²⁵, גילוי השכינה במשכן; דוקא ביום השמיני (ש"מספר זה מיוחד אליו ית"²⁶) נפעל גילוי האלקות שלמעלה מהבריאה במשכן – "היום ה' נראה אליכם, להשרות שכנתו במעשה ידיכם".

וזהו גם השייכות ד"שמיני" עם "שמינה" (שמיני מלשון שומן) – כי ההמשכה באופן ד"שומן" – יותר מע"ד הרגיל מצד גדרי העולם – באה דוקא משמיני, שלמעלה מסדר השתלשלות.

ד. תכלית הכוונה היא, שגם האור שלמעלה מהשתלשלות ("שמיני") לא ישאר בהבדלה מהעולם, אלא שיומשך בגילוי בעולם, באופן שהעולם, מצד גדרי עצמו, יקלוט את הגילוי.

זאת אומרת, שישאר החיבור דשני הענינים: הגילוי שלמעלה ממדידה והגבלה, שבזה ישנה המעלה שזה למעלה מהגבלות העולם – במדידה והגבלה, שבזה ישנה המעלה שהמקבל נעשה כלי לקבל ולקלוט את הגילוי

(27) ירושלמי ברכות פ"ד ה"ה. וראה גם רש"י כת"י מנחות פו, ב.

(28) רמב"ן ר"פ תרומה.

(29) יומא כא, א. ושי"ן.

(30) ראה שבת פז, א. הובא בפרש"י עה"פ תשא לב, יט. ועוד.

(31) תניא פ"ד ורפכ"ג בשם הוהר. וראה הנסמן במאמרי אדהאמ"צ ויקרא ח"א ע' רפה. וראה זהר ח"א כד, א. ח"ב ס, א. תקו"ז ת"ו (כא, ב). תכ"ב (סד, א). לקו"ת נצבים מו, ב. ועוד.

(32) תרומה כה, יו"ד.

(25) תרומה כה, ח.

(26) כלי יקר שם.

"שמונה" – הוא מספר הכולל, הוא כולל את כל השבעה יחדיו, גם את השבעה שקדמו לו³⁴. שמונה פירושו שיש לנו את כל השמונה יחד. ואדרבה: יום זה מעלה את כולם (דרגא ד)שמונה, שכל הענינים (גם השבעה הראשונים) הם חלק מ"שמונה".

ועפ"ז יש לומר ש"שמיני" ו"שמונה" ביחד מרמזים גם על הכח לחבר את שני הענינים הנ"ל בגילוי אלקות במשכן – בלי גבול וגבול: בכדי שיהי החיבור דגבול וכלי גבול (עולם ולמעלה מהעולם), צריך להיות בבלי-גבול (דרגא השמינית) עצמו שני הענינים. וזהו החילוק בין "שמיני" ו"שמונה": "שמיני" הוא (בעיקר) הענין דבלי גבול³⁵, ו"שמונה" הוא כפי שבלי גבול כולל בעצמו את (המעלה ד)גבול (שבעה). "שמיני" קאי בעיקר על הגילוי שלמעלה מהשתלשלות (שומר את ההיקף), ו"שמונה" מדגיש איך שהגילוי (שלמעלה מהשתלשלות) כולל ונמשך גם בשבעת ימי הבנין דסדר השתלשלות, בכל פרט ופרט, – א', ב', ג', ד', ה', ו' ז' ואח"כ ח' – כפי שכולם מתעלים ונעשים "שמונה".

וזהו החידוש דשנה זו שבה "שמיני שמונה" – ש"שמיני" נמצא (גם) באופן ד"שמונה", קוראים את "שמיני" שמונה פעמים: כאשר קוראים את פ' שמיני רק פעם אחת (או אפילו שלש פעמים) וכיו"ב, ה"ז מורה בעיקר על הגילוי דשמיני שלמעלה מהעולם (מחולק מהשבעה); אבל כאשר קוראים אותה

עבודה – עבודה בצמצום ובמדידה והגבלה (דקדושה), ועבודה שלמעלה ממדידה והגבלה. ויש בזה מה שאין בזה: העבודה במדידה והגבלה היא בערך לדרגת האדם, שיעשה כלי לקלוט אלקות בפנימיות מציאותו. והעבודה שלמעלה ממדידה והגבלה ("בכל מאדך"³³) היא כלי לקבל אלקות שלמעלה מהגבלת האדם ("מאד" האמיתי); והשלמות היא בחיבור שני הענינים בעבודת האדם: הן בעבודתו שלמעלה מהגבלה ישנה המעלה שזה נמשך בכלי בפנימיות, והן בעבודתו שבהגבלה ישנה המעלה ד"בכל מאדך".

ה. עפ"ז יובן העילוי ד"שמיני שמונה" (קריאת שמיני שמונה פעמים), שאז ה"ז "שמינה":

החילוק בין "שמיני" ו"שמונה" הוא: "שמיני" הוא מספר סידורי, שבא אמנם לאחר שבעה שקדמו לו, אבל זוהי מציאות שמינית – נפרדת, שהיא מובדלת בערך מהשבעה שקדמו לו. "שמיני" אינו לגמרי ענין לעצמו, אלא יש לו שייכות (ובא בהמשך) לשבעה (ויתירה מזו: שמיני שייך דוקא לאח"ז שישנם קודם לכן שבעה); אבל לאחר שבא בגילוי ה(יום) ענין השמיני, ה"ז (גם) מציאות נפרדת, שנבדלת מהשבעה. [וכפי שהוא בנדו"ד – ויהי ביום השמיני, יום השמיני למילואים, שבא לאחר שבעת ימי המילואים, אבל זהו יום נפרד, יום שמיני, שמובדל ונעלה מהימים הקודמים – היום השמיני הוא היום שבו הי' חידוש הכי עיקרי, השראת השכינה במשכן].

34 ע"ד האופן דספירת העומר שהספירה היא לא במספר סידורי (יום שני, יום שלישי וכו'), אלא במספר הכולל (גם הימים שלפניו) – "היום שני ימים", "שלשה ימים" וכו'. וראה תו"א מקץ לד, ב. שהמ"צ להצ"צ כח, א.

35 אלא שב"שמיני" גופא נכללת גם השייכות לגבול, כי שמיני בא בהמשך להענינים של שביעי.

33 ואתחנן ו, ה. וראה תו"א מקץ לט, ג"ד. דרמ"צ כג, ב. קמ, ב. קס, ב. סה"מ תר"ס ע' קח. וראה ספר הערכים חב"ד ערך אהבת ה' – בכל לבבך, נפשך ומאדך ס"ד. ושו"נ.

כיון שדוקא ע"י העבודה במדידה והגבלה נעשים כלי לקלוט גילויים נעלים יותר, עד לגילוי דשמיני ושמונה. שמזה מובן שהעבודה במדידה והגבלה קשורה (בשרשה) עם דרגא נעלית ביותר (למעלה משרש הבל"ג).

וע"ד "מקום ארון אינו מן המדה": ה"אינו מן המדה" בא דוקא ע"ז שלארון היתה מדה. אילו לא הי' הארון במדה המסויימת שנתפרשה בתורה, לא היתה קדושת הארון בשלימות, שהיא כאשר ציווה ה' את משה³⁹.

דוגמא לדבר בקיום המצוות – במצות מעשר (ש"מפריש אחד מעשרה מן הנשאר"⁴⁰): הדין במעשר הוא ש"אינן מעשרין באומד אלא במדה או במשקל או במנין"⁴¹ [לא כבתרומה, ש"אינן תורמין תרומה זו לא במדה ולא במשקל ולא במנין"⁴² .. אלא אומד ומפריש בדעתו כו"⁴³] ויתירה מזה במעשר בהמה (ש"מצות עשה להפריש אחד מעשרה כו"⁴³, שחלק מגוף פעולת המצוה הוא המנין: "מונין א' ב' ג' ד' ה' ו' ז' ח' ט', והיוצא עשירי .. אומר הרי זה מעשר"⁴⁴, וכמ"ש⁴⁵ "העשירי יהי קדש לה".

ז.א. הגילוי ד"עשירי יהי קדש",

שמונה פעמים, פעם אחת, פעם שני, פעם שלישית וכו' עד – פעם שמינית (בשבט זו), ושמונה כולל את כולם (גם השבעה) – הרי אז בא בגלוי הגילוי ד"שמיני" גם בכאו"א מהם – ובכולם – שבעה פרטים (דרגות) בהבריאה, ואח"כ בתכלית השלימות – בפעם השמינית (שדוקא אז קוראים (גם) את כל הפרשה כולה), באופן שישנה השלימות ד"שמיני" שמונה פעמים – המעלה ד"שמיני" ביחד עם המעלה ד"שמונה", שכולל גם את השבעה³⁶.

ולכן נעשה ע"ז – "שמינה", שנה "שמינה": השלימות האמיתית דשומן היא דוקא כאשר ישנו החיבור ד"שמיני" ו"שמונה", "שמיני" באופן ד"שמונה", בלי גבול וגבול – שמורה על כך שזה בא מהעצם (שלמעלה מבל"ג ומגבול), שזהו ענין השומן (ושמן), התמצית³⁷ דכל הענינים, שחודר בכל הפרטים ופרטי פרטים – כידוע ששומן "מפפעפ בכולו"³⁸.

ו. ענין נוסף בזה:

האופן שבו מגיעים ובאים לגילוי ד"שמיני" (שלמעלה מהגבלת העולם) – הוא דוקא ע"י העבודה מלמטה למעלה במדידה והגבלה דעולם, בשבעה דרגות – א', ב', ג', ד', ה', ו', ז', עד שמגיעים לשמונה נוכפי שהוא בפשטות – שמונה בא דוקא ע"ז – שלפניו ישנם שבעה. והטעם לזה –

(39) ראה גם לקו"ש חט"ו ע' 186.

(40) רמב"ם ריש הל' מעשר.

(41) רמב"ם שם פ"א הי"ד. ומקורו מאבות פ"א (הפרק דשבת זו) מט"ז: ואל תרבה לעשר אומדות (כמצויין בכס"מ לרמב"ם שם). – השקו"ט והדריעות בזה, ראה בארוכה תירו"ט לאבות שם.

(42) תרומות פ"א מ"ו.

(43) רמב"ם הל' תרומות פ"ג ה"ד. וראה גם ביצה יג, ריש ע"ב. וש"נ. ירושלמי תרומות שם ה"ד.

(44) רמב"ם הל' בכורות רפ"ו.

(45) משנה בכורות נח, ב – לדעת ת"ק. וכ"ה ההלכה – רמב"ם הל' בכורות רפ"ז.

(46) בחוקותי כז, לב. וז"צ ג, ב. וראה סידור עם דא"ח ר, ג אילן. ועוד.

(36) וראה לקו"ש ח"ז ע' 297, שח' פעמים והיי' ביום השמיני הוא בדוגמת המשכת הבינה (על-ידי תק"ש) בכל הגבולין (לקו"ת ד"ה להבין כו' יו"ט של ר"ה ס"ה – נו. ו באילן), ב' בחי' דשער הנו"ן (לקו"ת ד"ה מעט תוס' ביאור על ענין וספרתם), ובכללות הוא מה שבבינה גופא הוא ג"ר – ולא ז"ת – שכללותם הוא ספירת הבינה וכידוע בענין ותבוא בערי ערים קה"ק (לקו"ת ד"ה אלה פקודי).

(37) ראה אוה"ת בלק ע' תתקכו.

(38) יו"ד סק"ה ס"ה. וראה חולין צז, רע"א. וראה גם שיחת ערב פסח ש"ו. (לעיל ע' 57) ס"ד.

נהורין"⁵⁴; פעם הששי – [נוסף על החזקה (שלשה) בכפליים, גם – שלימות הבריאה (שנבראה בששת ימים); פעם השביעי – המעלה ושלימות ד"מנוחה" שנוספת בשלימות העולם (ביום השביעי²⁴), באופן שישנה השלימות דכל שבעת ימי בראשית (שבהם מסתדר סדר ההשתלשלות, כנ"ל ס"ג); עד לשלימות בפעם השמיני – שלמעלה מסדר השתלשלות, כנ"ל בארוכה.

ולהוסיף, ששמיני (בכללות) כולל גם תשיעי ועשירי⁵⁵; ולכן, משמיני באים מיד לאח"י לתשיעי, ג' פעמים חזקה, ותשיעי נעשה הכנה הכי קרובה – תיכף ומיד בלי הפסק – להעשירי יהי' קדש [משא"כ הדרגות שלפנ"ו, מא' עד ח', אע"פ שמהם נעשה עשירי, מ"מ יש ביניהם הפסק], כולל השלימות דגאולה הקשורה עם עשירי, כדלקמן סעיף יא.

ז. הכח להמשיך את השכינה למטה "ביום השמיני" בא דוקא ע"י משה רבינו⁵⁶, ע"י תפלתו "ויהי נועם ה' אלקינו עלינו⁵⁷, יהי רצון שתשרה שכינה במעשה ידיכם"⁵⁸ – כיון שמשוה, בהיות בו שני הענינים דבלי גבול וגבול⁵⁹, הוא הממוצע המחבר "בין ה'

"קדש מלה בגרמי"⁴⁶, שהוא בהבדלה ושלא בערך (גרמי) לכל הענינים – מגיעים דוקא ע"י מנין (עבודת) האדם⁴⁷, "מונין א' ב' .. ט".

וי"ל שעד"ו הוא גם בנוגע ל"ויהי ביום השמיני", שהגילוי דשמיני בא לאחרי שבעת ימי המילואים. וכל זה הוא בגלוי ובהדגשה בשנה זו שבה "שמיני שמונה", קוראים את פ' שמיני שמונה פעמים, פעם אחר פעם עד (שסופרים) שמונה פעמים⁴⁸, שאז ישנו בפועל ובגילוי "שמיני שמונה".

ובאופן שישנה המעלה דקריאת פ' שמיני בכל השמונה פעמים – ובפרטיות: פעם הראשון – המעלה דפתיחת והתחלת הענין דקריאת "ויהי ביום השמיני" בשנה זו; פעם השני – המעלה דכפליים לתושי⁴⁹; פעם השלישי – מעלת החזקה⁵⁰ [שהיא בהדגשה בכלל בשנה זו, כמדובר לעיל⁵¹]; פעם הרביעי – כנגד ד' רגלי הכסא שלמעלה והשולחן, וד' רגלי המרכבה, שעיי"ז נעשה קיום חזק בעמידת השולחן⁵²; פעם החמישי – כנגד בחי' "החמישית לפרעה"⁵³, ש"אתפריעו ואתגליין מיני" כל

47 ראה לקו"ש ח"ז ע' 362 ואילך. ח"ז ע' 333. וש"נ.

48 משא"כ בקריאת פ' שמיני עצמה (פעם אחת וכיו"ב) – אף שיום השמיני בא לאחרי ובהמשך העבודה בשבעת ימי המילואים – עיקר ההדגשה היא על מעלת יום המיוחד דיום השמיני (ולא כ"כ ההמשך להשבעה שקדמו), כנ"ל בפנים. 49 ל' הכתוב – איוב יא, ו. וראה שמו"ר רפמ"ו.

50 "בתלת זימני הוי חזקה" (ב"מ קו, ריש ע"ב. וש"נ).

51 ראה מכתב י"א ניסן ש.ז. (לעיל ע' 10) ועוד.

52 ראה צפפ"ו עה"ת ר"פ וצא (ממו"ו ח"ב פי"ט). וראה לקו"ש ח"ז ע' 202 ואילך. ח"ה ע' 322 ואילך. ועוד.

53 ויגש מז, כד.

54 זח"א רי, א.

55 כידוע שבינה כולל הג"ר, קדש הקדשים (ראה לעיל הערה 36).

56 ולהעיר שמשוה – שהוריד השכינה למטה בארץ – הוא דור השביעי (שהש"ר רפ"ה), וכל השביעין חביבין (כפי שמוסיף בהמשך ההילולא רד"ה בבתי לגני ה'ש"ת). זהו ע"ד משנת"ל בפנים שגילוי בחי' שמיני הוא דוקא ע"י העבודה דשבעה.

57 תהלים צד"ק, יז.

58 פרש"י פרשתנו ט, כג. וראה גם פרש"י פקודי לט, מג. פרש"י עה"פ תהלים שם. וראה תו"ש עה"פ פקודי שם (אות לד). וש"נ.

59 ראה שיחת ש"פ צו, שבת הגדול ש.ז ס"ו (ע' 433 ואילך).

אשר על פני האדמה"⁶⁷; ובהיותו בטל בתכלית להקב"ה הי' בכחו להיות "קיבל תורה מסיני", מקבל האמיתי, שנעשה ממוצע המחבר למסור את תורתו של הקב"ה לבני".

ח. ובפרטיות יותר – יש לומר שענין זה (החיבור דבל"ג וגבול) מרומז גם בשמו של משה [תיבה הראשונה שבמשנה וכל המסתא: "משה קיבל תורה כו"י]:

משה הוא ר"ת "משה שמאי הלל"⁶⁸, כנגד ג' הקוים, קו הימין (חסד), קו השמאל (גבורה) וקו האמצעי (תפארת): שמאי והלל הם כנגד ב' הקוים דשמאל וימין שבתורה ("מימינו אש דת למו"⁶⁹), שלכן הרי בית שמאי מחמירים ובית הלל מקילים, "אלו אוסרים ואלו מתירין אלו פוסלים ואלו מכשירין"⁷⁰ כידוע⁷¹; ומשה הוא כנגד קו האמצעי, שכולל ומחבר את שני הקוים⁷².

השרש דבלי גבול וגבול למעלה הוא – חסד וגבורה⁷³ [ובזה גופא – חסד וגבורה שבתורה, "מימינו אש דת למו"]:⁷⁴ מחסד נמשכת ההשפעה שלמעלה ממדידה והגבלה, ומגבורה (וצמצום) – השפעה מצומצמת, לפי הגבלת וכלי המקבלים; ומשה – קו האמצעי (שהוא תכלית הביטול) – כולל ומחבר את שני הקוים (ולכן הסדר הוא שב"משה" באה קודם המ' – ר"ת משה (קו האמצעי) ואח"כ ש"ה, ר"ת

וביניכס"⁶⁰, שנותן כח להמשיך אלקות שלמעלה מהעולם בעולם (כפי שזה הי' במשכן).

וכמודגש בהתחלת פרקי אבות (שמתחילים ללמוד בשבת פ' שמיני, כנ"ל ס"א) – "משה קיבל תורה מסיני ומסרה כו"י: משה הוא מקבל התורה מהקב"ה בעצמו ("ומסרה וכו"י, והמשנה ממשיכה למנות את סדר המסורה דקבלת התורה מדור לדור⁶¹), ועל ידיו – מגיעה התורה לכל יהודי ולכל בני" (תורה צוה לנו משה מורשה קהלת יעקב"⁶²)

וע"י תורה (שקיבל משה מסיני) – חכמתו ורצונו של הקב"ה⁶³, ואורייתא וקוב"ה כולא חד – ארון הברית עם השם – נעשית השראת השכינה (אלקות שלמעלה מהבריאה) במשכן; וע"י התורה – יש בכחו של יהודי להמשיך אלקות בעולם, עד גם אלקות שלמעלה מהבריאה.

והכח שיש למשה על זה בא מזה ש"משה קיבל תורה מסיני" (כידוע הדיוק⁶⁴ שנאמר "מסיני" ולא "מהקב"ה" וכו"ב⁶⁵) – כיון ש"סיני" הוא "מכיך מכל טורייא", ומשה קבל תורה "מסיני", הוא למד "מסיני", שהי' בתכלית הביטול, "מכיך מכל טורייא"⁶⁶, בכל מקום שהי' ענין כלשהו דגבהות (אפילו) דקדושה – הי' הוא "מכיך" מזה, "עניו מאד מכל האדם

(60) ואתחנן ה, ה.

(61) ובפרטיות – ארבעים דורות (כמבואר ומפורט בהקדמת הרמב"ם לספרו היד).

(62) ברכה לג, ד.

(63) ראה תניא פ"ה.

(64) ראה גם לקו"ש ח"א ע' 277. ביאורים לפרקי אבות ע' 12 ואילך.

(65) שהרי הפירוש "מסיני" הוא – "ממי שנגלה

בסיני" (פי' הרע"ב. הובא בפי' התוי"ט).

(66) מדרש תהלים סח, יז.

(67) בהעלותך יב, ג.

(68) ראה מגלה עמוקות אופן עד.

(69) ברכה לג, ב. וראה אגה"ק ס"י. ס"ג.

(70) משנה יבמות יג, ריש ע"ב.

(71) ראה דח"ג (רע"ב) רמה, א. אגה"ק ס"ג.

לקו"ת קרח נד, סע"א ואילך. שה"ש מה, ב ואילך. ובכ"מ.

(72) אוה"ת קרח ס"ע תשי.

(73) ראה ספר הערכים חב"ד ערך אוא"ס (ד)

ס"ד. וש"נ.

– בלי גבול ("שמיני") וגבול ("שמונה") ושניהם יחד, וזה נותן כח להמשיך את השראת השכינה (שלמעלה מהעולם) למטה בעולם – הענין ד"שמיני שמונה שמינה".

וממשה נמשך הכח לזה לכל יהודי – ובפרט שבכל אחד מישראל יש בחי' משה שבקרבו⁸⁰, שפועלת על עבודתו בפועל (שאצל כל יהודי "יראה מילתא זוטרתא היא"⁸¹) – כפי שהי' בזמן הקמת המשכן, שתפלת משה פעלה "תשרה שכינה במעשה ידיכם", "וירא כל העם וירונו ויפלו על פניהם" – ביטול בתכלית (גם ד"פניהם", בחי' פנימיות האדם); ומהדור ההוא הי' נמשך בכל הדורות, כידוע שכל דור (ובפרט הדור שיצא ממצרים) כולל את כל הדורות שלפניו ושלאחריו⁸².

ובפשטות – שממשה נמשך הכח לכל יהודי להיות בבחי' "משה קיבל תורה מסיני", וכמקבל התורה יתאחד הוא (ב"יחוד נפלא כו"⁸³) עם התורה ועם נותן התורה – ישראל אורייתא וקוב"ה כולא חד⁸³, עד באופן ד"והיו⁸⁴ עיניך רואות את מוריך"⁸⁵ (שמעין זה הי'

שמאי הלל, שמאל וימין⁷⁴).

והכח ע"ז בא מכך שבמשה ישנם שני הענינים – כנרמזו בשמו משה ע"ש "כי מן המים משיתיהו"⁷⁵: יחד עם זה שבמשה היתה המעלה דגילוי (חסד) – "משיתיהו" (שעל שם זה בעיקר נקרא "משה"), כשעבד את עבודתו בגילוי (על היבשה), יש בו גם המעלה ד"מן המים (משיתיהו)", גילוי הענינים הנעלמים שבמים – גילוי כח ההעלם וכח הגבול דהקב"ה שנמצא בגבורה, עד בחי' "ישת חושך סתרו"⁷⁶, העלם העצמי שלמעלה (שמזה בא ההעלם דעולם)⁷⁷, כידוע שמים (מי הים), שמכסים ומסתירים על מה שנמצא בתוך הים, מרמז על כח ההעלם (צמצום) דהקב"ה⁷⁸ שמזה בא ההעלם והסתר דטבע העולם שמסתיר על אלקות, טבע מלשון "טובעו (מכוסה ומוסתר) בים סוף"⁷⁹

ואדרבה: השרש דמשה (גם כפי שהוא נמצא בגלוי בעולם) הוא "מן המים", ע"ד המדובר לעיל שדוקא ע"י מדידה והגבלה (ששרשו הוא למעלה משרש הבל"ג) מגיעים גם לקליטת גילוי הבל"ג.

וכיון שאצל משה (קו האמצעי) הי' תכלית הביטול (ע"ד "מכין מכל טורייא") הרי הוא מגלה את המעלה דשני הקוים, עד שכולל ומחבר אותם

(74) והטעם שמקדים שמאי הלל (נוסף על מחז"ל שהלל עונותן הי' ולכן הקדימן (עירובין יג, ב)) – יש לומר, מפני המעלה שבכח הגבול (גבורה) לגבי כח הבל"ג גבול, כדלקמן.

(75) שמות ב, יו"ד.

(76) תהלים יח, יב.

(77) ראה סה"מ מ' מ' מ' מ' ח"ד ע' קפז. ועוד.

(78) וממנו נשתלשל עלמא דאתכסיא, שעל זה קאי "מן המים משיתיהו" של משה, ששרש נשמתו הוא "מן המים", עלמא דאתכסיא. ועלמא דאתגליא נשתלשל מכח הגילוי (חסד) שלמעלה.

(79) בשלח טו, ד. וראה שו"ת חכם צבי סי"ח. הובא בלקו"ת ראה כב, ג.

(80) תניא רפ"ב.

(81) ברכות לג, ב.

(82) שהרי מכין ש"כ כל אחד ואחד הייב לומר בשבילי נברא העולם" (משנה סנהדרין לו, סע"א), ו"בראשית – בשביל ישראל .. שנקראו ראשית" (פרש"י ר"פ בראשית. ובכ"מ), דקאי על כל ישראל שבכל דור דור – הרי, שקיום העולם כמשך כל הדורות הוא ע"י עבודתם של בני"י שכדור שבהווה. וא"כ, עבודת כל דור שייכת וכוללת עבודת כל שאר הדורות.

(83) ראה זח"ג עג, א.

(84) ישעי' ל, כ.

(85) ולהעיר מדברי כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) ג"ע "או מען זיצט ביי זיך אין חדר און מען עפענט דעם לקו"ת פליט מען עצמות א"ס" (סה"ש תש"ה ע' 85. ועד"ו סה"ש תש"ג ע' 63), "ידעתי הייתי" (ראה לקו"ש חכ"ז ע' 263).

– גילוי מלכותו ית' באופן דגבורה (מלכות שבגבורה) – תגבורת החיות⁹⁴, ע"ד הענין ד"מחי' המתים" שבא מבחי' "אתה גבור" (בברכה שני' דתפלה, כנגד גבורה⁹⁵).

זאת אומרת – שבשבת זו (הסיום ד"שמיני שמונה שמינה") מתגלית המעלה שישנה בגבורה (דקדושה), בענין ההעלם והגבול – ענין המלכות – גאולה – שבגבורה⁹⁶.

עד שזה מתגלה אפילו בגבורה בפשטות, בהעלם והסתר דעולם בכלל, ודגלות במיוחד – כפי שנמשך מבחי' ישת חושך סתרו. עד שמתגלית המלכות (גאולה) שבגבורה – הגילוי דקץ הגאולה (ולבא לפומא לא גליא⁹⁷, שלמעלה מגדר גילוי), וכידוע שע"י הכנסת האל"ף דאלופו של עולם בגלות (גולה) – ע"י "מעשינו ועבודתנו כל זמן משך הגלות" שבזה "תלוי" הגאולה – נעשה מגלות גופא – גאולה⁹⁸. ואדרבה – כיון שזה בא ע"י ההעלם והסתר דגלות, הרי גילוי הגאולה האמיתית והשלימה הוא באופן דתגבורת החיות, גאולה שאין אחרי' גלות⁹⁹, "ה' ימלוך לעולם ועד".

י. עפ"ז יש לומר השייכות דשבת זו עם "מחר חודש" – שבקביעות כזו, כאשר "שמיני שמונה שמינה", והספירה בשבת זו היא הסיום דמלכות שבגבורה

במ"ת⁸⁶). ועי"ז – תתגלה המעלה דבלי גבול ודגבול ודשניהם יחד.

ט. עפ"ז יובן גם השייכות עם הסיום ד"שני שבועות לעומר" בשבת זו (פ' שמיני):

בסיום ד"שני שבועות לעומר" מסתיים (העבודה ב) שני הקוים דחסד וגבורה (בשבוע הראשון – חסד שבחסד עד מלכות שבחסד, ובשבוע השני – חסד שבגבורה עד מלכות שבגבורה), ז.א. שישנה השלימות דשני הענינים, חסד וגבורה – שבשני קוים אלו ("מיימינים ומשמאילים"⁸⁷) מתחלקים בכללות⁸⁸ כל הענינים⁸⁹, החל מתורה (מימינו אש), "אלו אוסרים ואלו מתירין כו'" (כנ"ל בנוגע להלל ושמאי), ומזה נשתלשל בעולם, ובשרשו למעלה – קו הבלי גבול וקו ההעלם והגבול (כנ"ל).

ובפרטיות – הסיום ד"שני שבועות לעומר" (חסד וגבורה) עם מלכות שבגבורה: נוסף על פירוש הפשוט בזה שמלכות שבגבורה הוא פרט בגבורה – יש בזה גם הרמז⁹⁰, שמגבורה מתגלה ענין המלכות – הגילוי ד"ה' ימלוך לעולם ועד"⁹¹, "והי' ה' למלך על כל הארץ גו"⁹², "והיתה לה' המלוכה"⁹³, בגאולה האמיתית והשלימה; ואדרבה

(86) תניא פל"ו (מו, א).

(87) לשון הכתוב – דה"א יב, ב.

(88) אף שבפרטיות נחלקים לג' קוים (כנ"ל בפנים). ובפרטיות עוד יותר – לד', ה', עשרה, וכי"ב.

(89) ראה ספר הערכים חב"ד שבעה ערה 73 ס"ז.

וש"י.

(90) ולהעיר מהמבואר בכ"מ (ראה שער היחוד פמ"ז), שממלכות שבחסד נעשה חסד שבמלכות וכו', וכן בנדר"ד – שממלכות שבגבורה, נעשה גבורה שבמלכות.

(91) בשלח טו, יח.

(92) זכרי' יד, טז.

(93) עובד' בסופו.

(94) ראה תר"א נח ט, ג.

(95) ראה אוה"ת לך לך פו, ב. יהל אור ע' קיא.

(96) כידוע שלע"ל יהי' גילוי המעלה שבגבורות, ולכן יהי' הלכה כב"ש (מק"מ לוח"א י, ב).

(97) לקו"ת קרח נד, רע"ג.

(98) זו"ח בראשית ח, א. מדרש תהלים ט, ב.

וראה גם סנהדרין צט, א. – וראה שיחת ש"פ צו

תש"ז ס"ה.

(98) ראה לקו"ת בהעלותך לה, ג. ועוד.

(99) מכילתא עה"פ בשלח טו, ב. תוד"ה ה"ג

ונאמר – פסחים קצט, ב. ועוד.

שבלשון זה הם נגאלים, יעקב אמר¹⁰⁶ ואלקים פקוד יפקוד אתכם, יוסף אמר להם¹⁰⁷ פקוד יפקוד אלקים אתכם" (ו"מכיון שתאמר להם לשון זה ישמעו לקולך")¹⁰⁸, וכימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות בגאולה האמיתית והשלימה.

יא. ע"פ הנ"ל מובן גם השייכות דכל ענינים אלו [שמיני שמונה שמינה", התחלת פרקי אבות, סיום "שני שבועות לעומר", ו"מחר חודש"] עם הגאולה האמיתית והשלימה, שצריכה גם לבוא כבר, ובפרט בעמדנו בשנת ה' תהא שנת אראנו נפלאות, ובה גופא – בסיום חודש ניסן, ובסמוך לכניסה לחודש אייר:

אע"פ שנמצאים בהעלם והסתר של הגלות – הרי אדרבה: דוקא עי"ז ש"יפקד מושבך", יהודי (שיש בחי' דוד שב) אינו נמצא במקום מושבו האמיתי, סמוך על שולחן אביו, בארץ הקודש בירושלים עיר הקודש בביהמ"ק – דוקא עי"ז נעשה "ונפקדת", שהקב"ה "מתמסר לגמרי" ב"זכירת" בני", "פקוד פקדתי אתכם", וגואל אותם בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו; דוקא ע"י העלם הלבנה (וישראל הדומין ומונין ללבנה)¹⁰⁹ נעשה מולד הלבנה מחדש, "שהם עתידין להתחדש כמותה"¹¹⁰.

ועוד ועיקר: ע"י "מעשינו ועבודתינו כל זמן משך הגלות" מביאים את הגאולה – כי הגם שנמצאים בהעלם והסתר הגלות, עם כל המדידות והגבלות הקשורות בזה (שבאות מבחי' גבורה),

(לאחרי שהספירה התחילה "ממחרת השבת" כפשוטו, תמימות שבתמימות ע"ד "שמיני שמונה") – חל שבת זה להיות תמיד בערב ראש חודש אייר:

הענין ד"מחר חודש" מובן מתוכן ההפטורה¹⁰⁰ – "ויאמר לו יהונתן מחר חודש ונפקדת כי יפקד מושבך"¹⁰¹: "ונפקדת" הוא "לשון זכרון" ו"יפקד" הוא "לשון חסרון"¹⁰², ו"ונפקדת כי יפקד מושבך" הפירוש הוא¹⁰² – "שיהי' מושבך (של דוד) חסרה שאתה יושב בה", יהי' "ונפקדת", "אבי יפקדך (שאול המלך יזכור אותך) וישאל היכן אתה". וזה קשור עם "מחר חודש": בערב ראש חודש נעשה העלם והסתר הלבנה, עד שברגע שלפני המולד לא נשארת אפילו נקודה ("יפקד מושבך" דדוד, מלכות, שרש הלבנה), ועי"ז נעשה אח"כ (מחר) חודש, מולד הלבנה מחדש ("ונפקדת")¹⁰³.

וזהו ע"ד ענין הנ"ל ד"מלכות שבגבורה"¹⁰⁴: דוקא ע"י "יפקד מושבך", ההעלם והסתר (דגבורה), נעשה "ונפקדת", זכרון וגילוי ענין המלכות (בית דוד), עד השלימות בזה – דוד מלכא משיחא בגאולה האמיתית והשלימה, שאולה קשורה עם הענין ד"ונפקדת", כפי שהקב"ה אמר למשה (במצרים)¹⁰⁵ "פקוד פקדתי אתכם", ש"סימן זה מסור בידם מיעקב ומיוסף

100 ולא כדעת האומרים שהשייכות דהפטורה זו לערב ר"ח הוא רק מפני זה שסיפור ההפטורה אירע ב"מחר חודש".

101 ש"א כ, יח.

102 פרש"י עה"פ.

103 ראה ד"ה ויאמר לו יהונתן תשכ"ח (לקמן ע' 134 ואילך). וש"נ.

104 ראה ד"ה ויאמר הנ"ל בסופו, שע"י

"יפקד מושבך" עצמו נעשה "ונפקדת" – גילוי מעלת הגוף (שלמעלה משרש הנשמה).

105 שמות ג, יז.

106 יחא נ, כד.

107 שם, כה.

108 פרש"י שמות שם, יח.

109 סוכה כט, א. בי"ר פ"ו, ג. זח"א רלו, ב.

110 נוסח קידוש לבנה – סנהדרין מב, א.

כמה מדידות והגבלות והעלמות על עבודת ה' בשלימות וכו' וכו' – אין לו לכאורה אפילו כח לעשות עבודה קטנה יותר, עאכ"כ אין לו כח להביא את הגאולה האמיתית והשלימה?!

אומרים לו – שביאת המשיח תלוי ב"מעשינו ועבודתנו כל זמן משך הגלות" דוקא, וכיון שהגאולה עדיין לא הגיעה, ה"ז גופא ראי' שהדבר תלוי ב"מעשינו ועבודתנו" דורנו זה.

ואדרכה: דוקא ע"י עבודה זו במדידות והגבלות ובהעלם והסתר (שבאה מגבורה) – דוקא בזה טמונים כחות נפלאים, שיש בכוחם להביא את הגאולה. וכפס"ד הרמב"ם¹¹³ שע"י מצוה אחת יש בכחו של יהודי ל"הכריע את עצמו ואת כל העולם כולו לכף זכות וגרם לו ולהם תשועה והצלה".

וכיון ש"אני נבראתי לשמש את קוני"114 – כל יהודי, אנשים נשים וטף, ו"איני מבקש כו' אלא לפי כחן"115 [ולא רק ש"מבקש כו' לפי כחן" אלא שהקב"ה גם מסייע בעבודה זו ו"הקב"ה עוזרו"116] – מובן שלכל יהודי יש כחות לעשות את "מעשינו ועבודתנו" לשמש את קונו,

ולעשות זאת בשלימות – לא רק כמסייע ועוזר לזולת, אלא שהוא בעצמו עושה את העבודה, לפום שיעורא דילי', בשלימות; עד שנעשה "שותף להקב"ה" בעבודה זו, ושותף אמיתי אינו רק מסייע וכיו"ב, אלא שהוא שותף בכל הפרטים וענינים ובאחריות הדבר וכו'.

– וכל זה הוא בהוספה על כך שיהודי, בהיותו "חלק אלוהה ממעל

דוקא בזה ישנו הכח להביא את הגאולה (מלכות שבגבורה), כנ"ל בארוכה.

ועד"כ כל המקיים את התורה מעוני סופו לקיימה מעושר"111. ועד"ז – ע"י העבודה בעוני הגלות, אין עני אלא בדעת, מקבלים את העשירות האמיתית בדעת ועשירות בפשטות – בגאולה האמיתית והשלימה.

ועאכ"כ לאחר ש"כבר עברו ויצאו ידי-חובת" כל המדידות והגבלות ד"עוני" (בדורות שלפני זה), וכעת ישנה חירות והרחבה בפשטות ממלכות האומות, ויכולים ללמוד תורה ולקיים מצוות מתוך מנוחת הנפש ומנוחת הגוף [ולזה נוסף בדורות האחרונים גם הענין ד"עושר" בתורה – ע"י הדפסת והפצת ריבוי ספרים ש(חלקם) היו גנוזים עד עתה].

ומטעם זה (המעלה בעבודה בזמן הגלות) – יהיו גם בגאולה זו שתי המעלות, הן מעלת הגאולה והן מעלת הגלות¹¹² (המעלה דעבודה מתוך אתכפיא, ומתוך מדידה והגבלה, "מעוני"). ועד"כ האמור לעיל בנוגע לשלימות ב"שמיני שמונה שמינה" – החיבור דמעלת הבל"ג ומעלת הגילוי והגבול וההעלם [ועד"ז יהיו אז אראנו נפלאות – הן בטבע והן בנס, כדלקמן].

יב. ומזה ישנה גם הוראה בנוגע לעבודת בני, ובענין שהזמן גרמא – להביא את הגאולה האמיתית והשלימה:

יהודי יכול הרי לטעון: כיון שהוא מדוד ומוגבל, כולל מצד ההגבלות דטבע העולם, וחלק חשוב מהיום הוא עסוק (ע"פ תורה) בדברי רשות, אכילה שתי' שינה, ובפרט בזמן הגלות כשישנם

(113) ה'ל' תשובה פ"ג ה"ד.

(114) משנה וברייתא סוף קידושין.

(115) במדבר פ"ב, ג.

(116) סוכה נב, ב. קידושין ל, ב. וראה תניא

פ"ג.

(111) אבות פ"ד מ"ט.

(112) ועד שנאמר "אורך ה' כי אנפת ב"י" (ישע"י

יב, א).

נס המלוכש בטבע. ובחודש אדר הרי "תקיף ובריא מזל" ובריאיות היא ברכה בטבע. חודש ניסן קשור עם נסים גלויים שלמעלה מדרך הטבע. ומזה באים לחודש אייר – ר"ת¹²⁴ אברהם יצחק יעקב רחל, ד' רגלי המרכבה (גילוי אלקות שלמעלה מהעולם), ור"ת¹²⁵ "אני ה' רופאך"¹²⁶, שהברכה נמשכת בטבע העולם (רופאך), אבל באופן שלמעלה ממדידה והגבלה כיון שהיא באה מ"אני ה'", שבהיותה בעולם ובגלות שבהם שייך מצב של חסרון ("יפקד מושבך") שצריך לרפואה – נעשה "אני ה' רופאך" באופן שמלכתחילה "לא אשים עליך"¹²⁶ – החיבור דשתי המעלות: נפלאות בעולם דטבע ובנסים.

ובפרט ששבת זו היא גם הספירה ד"מלכות שבגבורה", גילוי מלכא משיחא מתוך גבורת הגלות, ושבת פ' שמיני, שבה נפעלת השלימות ד"שמיני שמונה שמינה" – שקשורה במיוחד עם משיח צדקנו – ה"כינור של ימות המשיח" הוא מ"שמונה נימין"¹²⁷, כיון שאז יהי' הגילוי דאלקות שלמעלה מהעולם, הגאולה מהמדידות והגבלות דגדרי העולם, וביחד עם זה כפי שזה נמשך בעולם ("שמיני שמונה").

עד שזה מביא מיד את הענין דתשיעי ודעשירי יהי' קדש – השלימות דעשרה בגאולה האמיתית והשלימה ("עלי עשור"¹²⁸), "כנור של עשרה נימין"¹²⁷ (שלמעלה מכנור של שמונה נימין).

ממש"¹¹⁷, "חלק הוי' עמו"¹¹⁸, יש לו הכחות הגדולים ביותר לפעול את הענינים הגדולים ביותר. עד שיש לו הציווי "קדושים תהיו כי קדוש אני"¹¹⁹, וכידוע הפירוש¹²⁰ בזה ש"יכול כמוני"¹²¹ בניחותא.

יג. נוסף על כללות כח הנ"ל שיש לכאור"א – נוסף בכל הנ"ל יותר כח מצד כללות השנה – שנת אראנו נפלאות:

כיון ש"אראנו", הקב"ה בעצמו מראה, נפלאות – הכל מתגלה: הן הנפלאות כפשוטן והן ההנהגה נסית, נסים גלויים ונפלאים, הן הנפלאות שנמצאים (בהסתר) בהנהגה טבעית – כולל כח הפועל בנפעל – כפי שהקב"ה מהוה כל נברא מאין ליש בכל רגע ורגע מחדש¹²², באופן נפלא, כיון ש"הוא לבדו בכחו ויכלתו לברוא יש מאין כו"¹²³, עד גם הנפלאות שישנם בעולם והסתר דעולם וגלות (עד – בחי' ישת חושך סתר), שדוקא עי"ז נעשה "ונפקדת".

ומעין נסים ונפלאות אלו כבר התחילו לראות עכשיו בשנת אראנו נפלאות (אע"פ שעדיין נמצאים בגלות), ובפרט בחודש אדר, ויתירה מזו – בחודש ניסן, מלשון נס ונסי נסים, וההמשך של זה בחודש אייר.

ובהדגשה – בעמדנו עתה בסוף חודש ניסן, הבא לאחרי חודש אדר, וקרוב ממש לתחלת חודש אייר: חודש אדר קשור בכללות עם נס פורים, שהוא

(124) מאור"א מערכת א' אות פד. ב"ש לאה"ע סקכ"ו ס"כ. מגלה עמוקות אופן קכא.
 (125) ראה חי' חת"ס לשבת קמז, ב. שער יששכר (להרה"צ כר' ממונקאטש) מאמר אייר (בשם סה"ק).
 (126) בשלח טו, כו. וראה צפע"נ לרמב"ם הל' תשובה פ"ב ה"ב (בסופו).
 (127) ערכין יג, ב. וש"נ.
 (128) תהלים צב, ד.

(117) תניא רפ"ב.
 (118) האוינו לב, ט.
 (119) ר"פ קדושים. וראה פרשתנו יא, מד.
 (120) מאור עינים עה"פ. וראה אוה"ת ר"פ קדושים. לקו"ש ח"ז ע' 321.
 (121) תו"כ עה"פ.
 (122) שעהיוה"א פ"א.
 (123) אגה"ק ס"כ (קל, ריש ע"ב).

טו. ובפשוטות:

כל יהודי, אנשים נשים ואפילו טף, יש לו אחריות להוסיף בעבודתו להביא את משיח צדקנו בפועל ממש!

ומזה מובן, שאין מקום כלל שבמקום לפעול בעצמם יסמכו על אחרים או יטילו את העבודה על אחרים – אלא שזו היא העבודה דכל אחד ואחת, כאו"א צריך לעשות בעצמו את העבודה "לשמש את קוני" (שלשמה "אני נבראתי"), ובדאי שיש לו הכחות ע"ז (כיון ש"איני מבקש כו' אלא לפי כחן" כנ"ל).

ובמה מתבטאת עבודה זו – הרי זה ג"כ בפשוטות: בהוספה בתורה ובמצוות, בלימוד התורה – נגלה התורה ופנימיות התורה, ובקיום המצוות בהידור,

כולל ובמיוחד בענין שהזמן גרמא – קיום המנהג (כמש"כ אדמו"ר הזקן בסידורו) לומר וללמוד פרקי אבות (לאחר תפלת מנחה¹³³) בשבתות בין פסח ועצרת, ובכל שבתות הקיץ.

ונוסף על הוספת עצמו בזה – צריכים להשפיע גם על אחרים שיוסיפו [ובפרט אם אצלו (המשפיע) בעצמו ה' חסר קודם בשלימות בקיום עבודתו, צריך הוא הרי להוסיף בזה כפליים לתושי', כולל ע"י השפעה על אחרים בזה], ובכללות העבודה דהפצת התורה והיהדות והפצת המעיינות חוצה שמביאה במיוחד "אתי מר" דא מלכא משיחא.

וכל זה – מתוך הצפי' והתשוקה וכו' חזקה להגאולה¹³⁴ – "אחכה לו

ובהדגשה יתירה – מצד זה שמיד בתחלת חודש אייר, בב' אייר, חל יום ההולדת של כ"ק אדמו"ר מהר"ש, וידועה הוראתו ונתינת כח שלו בענין "מלכתחילה אריבער"¹²⁹ – שהוא דור הששי (מהבעש"ט), חזקה בכפליים, ומזה מגיעים לדור השביעי, דור השמיני, עד דורנו זה – דור התשיעי (ג' פעמים ג' חזקה), שנעשה הכנה קרובה – בלי הפסק כלל – לעשירי יהי' קדש בגאולה האמיתית והשלימה.

יד. ובכל זה מקבל כאו"א תוספת כח מאתפשוטותא דמשה שבדורנו¹³⁰, כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, ובפרט שקראנו היום בבית הכנסת שלו [שהוא בית משולש: של מעשים טובים, תורה, ובעיקר – תפלה], כבכל הבתי-כנסיות שבחו"ל של בני" – בפעם השמינית את פ' שמיני, באופן שנעשה "שמיני שמונה שמינה",

ומבית תפלה זה נמשך הכח גם מחוץ לבית זה, עד בכל העולם כולו, גם בפינה נדחת (בגשמיות וברוחניות) בעולם, עד שנעשה "ביתי בית תפלה יקרא לכל העמים"¹³¹, ביחד עם "מקבץ נדחי ישראל עוד אקבץ עליו לנקבציו"¹³², – וכפי שמתקיים מעין זה בזמנים אלו (שנת נסים ושנת אראנו נפלאות) – ה"מקבץ נדחי ישראל" ממדינה ההיא בלי הגבלות (לא כפי שהי' קודם שבכדי לצאת משם היו צריכים ליחוס מיוחד ודרישה מיוחדת), והם מגיעים בארץ ישראל, גם בלי הגבלות (לא כפי שהי' בזמן לפני זה, כידוע ומפורסם) – וזהו מהגילויים שלמעלה ממדידה והגבלה שבאים עוד בסוף זמן הגלות.

133) ולהעיר מהמנהג המפורסם ללמוד ולחזור חסידות לאחרי תפלת מנחת שבת. אבל מובן, שזהו בהוספה על קיום דברי אדה"ז בסידורו בנוגע אמירת פרקי אבות בשבתות אלו.

134) בלי חז"ל – "צפית לישועה" (שבת לא, סע"א). וראה רמב"ם הל' מלכים רפ"א: "כל מי

129) אג"ק אדמו"ר מהו"י צ"ח א' ע' תר"ז.

130) זח"ג רעג, א.

131) ישעי' נו, ז.

132) שם, ח.

בכל יום שיבוא¹³⁵, כפי שאומרים בכל יום בתפלה: "ותחזינה עינינו בשובך לציון ברחמים", ו(בימי החול) – "את צמח דוד עבדך מהרה תצמיח". וכמדובר כמ"פ.

ויה"ר שע"י כל החלטות טובות אלו דבנ"י בכל מקום שהם להוסיף בעבודתם, ועאכו"כ ע"י קיום ההחלטות בפועל – שזה יפעל כבר את פעולתו ומיד, ויביא את הגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, וכימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות,

ועוד ועיקר – תיכף ומיד ממש.

שאינו מאמין בו (במלך המשיח), או מי שאינו מחכה לביאתו כו". וראה לקו"ש ח"ל ע' 3-182. וש"נ.

135) נוסח "אני מאמין". וראה לקו"ש ח"ג ע'